

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра соціальної та практичної психології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

циклу професійної підготовки (нормативна (обов'язкова) частина)

Основи психотерапії

Для підготовки фахівців
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності: 053 Психологія (4 курс)
за освітньо-професійної програмою:
Психологія

Методичні рекомендації до навчальної дисципліни “Основи психотерапії” для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності: 053 Психологія складена для реалізації освітньо-професійної програми: Психологія (4 курс).

РОЗРОБНИКИ:

кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології О.М.Савиченко

Методичні рекомендації затверджені на засіданні кафедри соціальної та практичної психології “18” червня 2019 року, протокол №12.

Схвалено методичною комісією соціально-психологічного факультету “21” червня 2019 року, протокол №8.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ	7
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
<i>Лекційний курс</i>	10
<i>Практичні заняття</i>	11
<i>Лабораторні заняття</i>	12
МОДУЛЬ 2. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	14
<i>Лекційний курс</i>	15
<i>Практичні заняття</i>	16
<i>Лабораторні заняття</i>	17
ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ №1	19
МОДУЛЬ 3. ПСИХОТЕРАПІЯ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ . НЕВРОТИЧНІ РОЗЛАДИ: МОДЕЛІ ПСИХОТЕРАПІЇ.....	20
<i>Лекційний курс</i>	21
<i>Практичні заняття</i>	22
<i>Лабораторні заняття</i>	23
МОДУЛЬ 4. ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ПОВЕДІНКОВИХ ТА ЕМОЦІЙНИХ ПРОБЛЕМАХ.....	25
РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ	25
<i>Лекційний курс</i>	26
<i>Практичні заняття</i>	28
<i>Лабораторні заняття</i>	30
ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ №2	32
ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ	33
ЛІТЕРАТУРА.....	34
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	36

ВСТУП

Програму нормативної дисципліни «Основи психотерапії» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 053 Психологія. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Основ психотерапії» є особливості надання психотерапевтичної допомоги при різних психологічних розладах в межах різних теоретичних підходів.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Основи психотерапії» пов'язаний з курсами «Психологія особистості», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Основи психокорекції», «Основи патопсихології».

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Основною **метою** викладання дисципліни «Основи психотерапії» є набуття майбутніми психологами знань про особливості надання психотерапевтичної допомоги.

Основні **завдання** курсу:

- проаналізувати особливості психотерапії в системі сучасної психології;
- ознайомити студентів з особливостями взаємодії психотерапевта та клієнта;
- проаналізувати деонтологічні проблеми психотерапії;
- проаналізувати особливості надання психотерапевтичних послуг в межах різних психологічних підходів;
- розглянути моделі психотерапії при основних невротичних розладах;
- розглянути особливості психотерапевтичної допомоги при поведінкових та емоційних проблемах.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК10. Здатність організовувати та проводити психологічне консультування.

СК11. Уміння планувати та організовувати професійну діяльність з різними групами клієнтів.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР11. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Методи навчання

- Лекції, практичні заняття, самостійна робота (опрацювання теоретичних питань, основних понять, конспектування першоджерел), виконання професійно-орієнтованих завдань, підготовка повідомлень.
- Технології психологічної допомоги.
- лекційні, практичні та лабораторні заняття;
- індивідуальна і групова робота;
- ознайомлення з основними поняттями теми;
- інтервізійні зустрічі студентів;
- супервізійна практика;
- виконання індивідуальних професійно-орієнтованих завдань.

Методи оцінювання

- Усне та письмове опитування, аудиторні модульні контрольні роботи, заліки, екзамени, захисти професійно-орієнтованих завдань, перевірка рівня засвоєння теми, винесеної на самостійне опрацювання.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість модулів – 4	Спеціальність 053 «Психологія»	Обов’язкова	
Змістових модулів – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр з психології	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; для самостійної роботи студента – 5		Семестр	
		VII	VII
		Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	90 год.
		Індивідуальні завдання	
		16 год.	16 год.
		Вид контролю	
Екзамен	Екзамен		

* Виконання ІНДЗ (ПОЗ) здійснюється за рахунок годин на самостійне опрацювання

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 37,7% : 62,2%

для заочної форми навчання – 11% : 89%

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота
	120	18	16	14	72	120	6	4	4	106
Модуль 1. Загальні питання психотерапевтичної практики										
Змістовий модуль 1. Загальні питання психотерапевтичної практики.										
Тема 1. <i>Психотерапія в системі сучасної психології</i>	12	4			8	8	2			10
Тема 2. <i>Особливості взаємодії психотерапевта та клієнта</i>	14		4	2	8	12		2		10
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 1	30	4	4	2	20	30	2	2	0	24
Модуль 2. Надання психотерапевтичних послуг в межах різних психологічних підходів										
Змістовий модуль 2. Надання психотерапевтичних послуг в межах різних психологічних підходів										
Тема 1. <i>Класичні підходи та сучасна практика у психотерапії</i>	10	2			8	14		2		12
Тема 2. <i>Практика психотерапевтичної допомоги в різних підходах</i>	16		4	4	8	12				12
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 2	30	2	4	4	20	30	0	2	0	28
Модуль 3. Психотерапія розладів особистості . Невротичні розлади: моделі психотерапії										
Змістовий модуль 3. Невротичні розлади: моделі психотерапії										
Тема 1. <i>Тривога, страх, депресія: моделі психотерапевтичної допомоги</i>	8	4			4	9	2		2	6
Тема 2. <i>Панічний розлад та ОКР</i>	6	2			4	9				8
Тема 3. <i>Критерії діагностики та психотерапія невротичних розладів</i>	12		4	4	4	8				8
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 3	30	6	4	4	16	30	2	0	2	26
Модуль 4. Психотерапевтична допомога при поведінкових та емоційних проблемах										
Змістовий модуль 4. Психотерапевтична допомога при поведінкових та емоційних проблемах										
Тема 1. <i>Соматичні розлади та розлади харчової поведінки</i>	6	2			4	11	2		2	8
Тема 2. <i>Допомога в стресових станах: ПТСР, переживання горя, насильство</i>	8	4			4	9				8
Тема 3. <i>Критерії діагностики та психотерапія поведінкових та емоційних проблем</i>	12		4	4	4	8				8
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 4	30	6	4	4	16	30	0	0	2	28

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до практичних занять;
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань у процесі інтервізійних зустрічей;
- підготовка до підсумкової модульної роботи;
- підготовка до екзамену.

Підготовка теоретичних питань до практичних занять передбачає опрацювання питань теми практичного заняття. Ці питання розглядаються під час лекції, або виносяться на самостійне опрацювання.

Алгоритм підготовки.

- Визначте питання для підготовки (слід розглянути всі питання, зазначені у плані практичного заняття).
- Візьміть у бібліотеці університету (читальному залі або на кафедрі) джерела, зазначені у списку основної літератури до заняття. При підборі літератури можна користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).
- Визначте розділи (теми або параграфи), в яких розкрито питання практичного заняття.
- Прочитайте ці розділи.
- Складіть план (простий або складний) відповіді на кожне питання.
- Опрацюйте основні поняття, які слід засвоїти.
- Проаналізуйте, як опрацьований матеріал, пов'язаний з іншими питаннями теми.
- Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект, схеми, таблиці або графіки по прочитаному матеріалу.
- Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які Ви недостатньо зрозуміли. З цими питаннями можна звернутися на консультації до викладача.
- Перевірте, як Ви засвоїли опрацьоване питання.

Підготовка до лабораторного заняття передбачає роботу за алгоритмом професійно-орієнтованого завдання.

Підготовка до підсумкової модульної роботи (ПМР) та заліку має на меті узагальнення та систематизацію знань з окремого модуля або дисципліни у цілому.

Алгоритм виконання

- Ознайомтеся з переліком питань та завдань до ПМР або заліку.
- Підберіть підручники, інструктивно-методичні матеріали або іншу довідкову літературу, необхідну для підготовки (її перелік Ви можете знайти в робочій програмі або інструктивно-методичних матеріалах).
- Перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками.
- Визначте рівень знань з кожного питання.
- Визначте питання, які потребують ретельнішої підготовки (опрацювання додаткової літератури, складання конспектів, схем, виконання окремих завдань тощо). З цією метою зверніться до алгоритму підготовки теоретичних питань до практичних занять.
- Для самоперевірки перекажіть теоретичні питання або виконайте практичне завдання.

Примітка: якщо ви маєте труднощі у підготовці окремих теоретичних питань або виконанні практичних завдань, можете звернутися за консультацією до викладача. Час проведення консультацій зазначений у Графіку проведення консультацій (кафедра соціальної та практичної психології).

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота
	120	18	16	14	72	120	6	4	4	106
Модуль 1. Загальні питання психотерапевтичної практики										
Змістовий модуль 1. Загальні питання психотерапевтичної практики.										
Тема 1. <i>Психотерапія в системі сучасної психології</i>	12	4			8	8	2			10
Тема 2. <i>Особливості взаємодії психотерапевта та клієнта</i>	14		4	2	8	12		2		10
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 1	30	4	4	2	20	30	2	2	0	24

Лекційний курс Лекційне заняття №1-2

Тема: Психотерапія в системі сучасної психології

Мета: формувати у студентів уявлення про основні поняття, проблеми, особливості функціонування сучасної системи психотерапевтичної допомоги

Професійна спрямованість: розуміння значення та функцій психотерапії, диференціація психологічне консультування, психокорекція, психотерапія та усвідомлення їх практичного застосування, усвідомлення етичних проблем психотерапевтичної практики.

План:

1. Місце психотерапії у системі психічного здоров'я .
2. Мета, завдання та принципи психотерапії.
3. Професійна підготовка психотерапевта: компетентність та кваліфікація.
4. Професійна етика та відповідальність психотерапевта
5. Етичні дилеми в психотерапевтичній практиці.
6. Критерії ефективності психологічної допомоги.

Основні поняття	<i>Психотерапія, психотерапевт, клієнт, актуальний та базовий конфлікти, терапевтичний процес, професійна компетентність, професійна кваліфікація, супервізія</i>
------------------------	---

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття теми	1 година
▪ Опрацювати основні питання теми	2 години
▪ Опрацювати статтю Горбунова В.В. Етичні дилеми у практиці психологічної допомоги // Практична психологія та соціальна робота. – № 8. – 2008. – С. 3-5.	2 години
▪ Опрацювати літературу	3 години

Література

Основна література:

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.:, 1999 - 487 с.
2. Шостром Э., Браммер Л. Терапевтическая психология. Основы консультирования и психотерапии/ Пер. с англ. В. Абабкова, В. Гаврилова. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 624 с.
3. Ялом И. Дар психотерапии / Пер. с англ. Ф. Прокофьева. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с.

Додаткова література

1. Абдурахманов Р.А. Введение в общую психологию и психотерапию. — М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО—МОДЭК, 2002. — 304 с.
2. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
3. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
4. Горбунова В.В. Етичні дилеми у практиці психологічної допомоги // Практична психологія та соціальна робота. – № 8. – 2008. – С. 3-5.
5. Горностай П. П. Компетентність психолога: досвід чи творча обдарованість? // Практична психологія і школа: Матеріали Міжнародної конференції. - К., 1993. - С. 43-49.
6. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
7. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
8. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
9. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
10. Муллан Б. Психотерапевты о психотерапии/Пер. с англ. И.В. Королева. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 480 с.
11. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
12. Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
13. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. -

- 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
14. Спиркина Е.А. Подготовка психотерапевтов и психологов консультантов (проблемы адаптации западного опыта) // Психол. журнал. — 1994. — Т.15. — №6. — С. 121-127.
15. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru

Практичні заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1-2

Тема: Особливості взаємодії психотерапевта та клієнта

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості взаємодії психотерапевта та клієнта

Професійна спрямованість: розвиток умінь встановлювати взаємодію в системі «психотерапевт-клієнт»

План:

1. Терапевтичний альянс та трансфер (перенос).
2. Типи мотивації клієнтів та її вплив на психотерапевтичну роботу
3. Основні моделі взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт».
4. Вимоги до особистості психотерапевта.

Основні поняття	<i>Терапевтичний альянс, трансфер (перенос), контрперенос, психологічний контракт, динамічна модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», поведінкова модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», феноменологічна модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», мотиваційні типи клієнтів, професійна компетентність, безоціночне прийняття клієнта, емпатія, симпатія, конфронтація, толерантність</i>
Практична частина (завдання для інтервізійної групи)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Обговорити особливості динамічної, феноменологічної та поведінкової моделей взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт». Обрати одну з моделей для подальшої роботи. Обґрунтувати вибір.</i> ✓ <i>Обговорити основні типи мотивації клієнтів та визначити особливості встановлення контакту та психотерапевтичної взаємодії з кожним з них в межах обраної моделі взаємодії.</i> ✓ <i>Визначити основні принципи надання психотерапевтичної допомоги. Скласти перелік таких принципів та приклади застосування.</i> ✓ <i>Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)</i>

Завдання для самостійної роботи

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Опрацювати основні поняття та питання теми ▪ Взяти участь у роботі інтервізійної групи 	2 години 2 години
---	----------------------

Література

Основна література

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.: 1999 - 487 с.
2. Шостром Э., Браммер Л. Терапевтическая психология. Основы консультирования и психотерапии/ Пер. с англ. В. Абабкова, В. Гаврилова. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 624 с.
3. Ялом И. Дар психотерапии / Пер. с англ. Ф. Прокофьева. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с.

Додаткова література

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. — К.:

- Сфера, 1998. – 342 с.
- Александров А.А. Современная психотерапия. Курс лекций - СПб.: "Академический проект", 1997 - 335 с.
 - Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
 - Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
 - Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
 - Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
 - Горностаев П.П., Васильковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
 - Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
 - Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
 - Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
 - Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
 - Мей Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т.К. Кругловой. — М.: Класс, 1994. — 144 с.
 - Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
 - Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
 - Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
 - Рождественский Д. С. Начало психоаналитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
 - Старшенбаум Г. В. Тренинг навыков практического психолога: Интерактивный учебник: Игры, тесты, упражнения. - М.: Психотерапия, 2008. - 416 с.
 - Франкл В. Психотерапия на практике // www.koob.ru
 - Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru

Лабораторні заняття **ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ 1**

Тема: Особливості взаємодії психотерапевта та клієнта

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості взаємодії психотерапевта та клієнта

Професійна спрямованість: розвиток умінь встановлювати взаємодію в системі «психотерапевт-клієнт»

Зміст лабораторного заняття:

- Обговорення результатів роботи в інтерв'їзійних групах.
- Суперв'їзійна практика

Основні поняття	<i>Терапевтичний альянс, трансфер (перенос), контрперенос, психологічний контракт, динамічна модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», поведінкова модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», феноменологічна модель взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт», мотиваційні типи клієнтів, професійна компетентність, безоціночне прийняття клієнта, емпатія, симпатія, конфронтація, толерантність</i>
Практична частина (завдання для інтерв'їзійної групи)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Сформулювати три типові клієнтські запити, робота з якими є ефективною в рамках обраного терапевтичного напрямку.</i> ✓ <i>Відіграти рольову взаємодію психотерапевта та клієнта в межах роботи над кожним запитом. Визначити основні труднощі у встановленні контакту та розвитку взаємодії.</i> ✓ <i>Дібрати 3-5 технік розвитку особистісних та професійних</i>

	<p><i>якостей психотерапевта.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Відпрацювати обрані техніки в групі.</i> ✓ <i>Обрати випадок для супервізії. Сформулювати запит для супервізійної роботи.</i> ✓ <i>Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)</i>
Супервізійна практика	<p><i>План супервізії:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Вибір учасників-супервізорів</i> ✓ <i>Етап дистанціювання: загальний опис випадку</i> ✓ <i>Формулювання запиту</i> ✓ <i>Етап інвентаризації: питання, уточнення, прояснення</i> ✓ <i>Етап ситуативного підбадьорення: емоційне відреагування, підтримка групи</i> ✓ <i>Етап вербалізації: поради, можливі рішення, груповий досвід</i> ✓ <i>Етап розширення цілей: підсумкова рефлексія</i>

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття та питання теми	2 години
▪ Взяти участь у роботі інтервізійної групи	2 години

Література

Основна література

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.:, 1999 - 487 с.
2. Ялом И. Дар психотерапии / Пер. с англ. Ф. Прокофьева. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с.

Додаткова література

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. — К.: Сфера, 1998. — 342 с.
2. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
3. Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
4. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
5. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
6. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
7. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
8. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
9. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
10. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
11. Мей Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т.К. Кругловой. — М.: Класс, 1994. — 144 с.
12. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
13. Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
14. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
15. Рождественский Д. С. Начало психоаналитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
16. Старшенбаум Г. В. Тренинг навыков практического психолога: Интерактивный учебник: Игры, тесты, упражнения. - М.: Психотерапия, 2008. - 416 с.

**МОДУЛЬ 2. НАДАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИХ ПОСЛУГ В
МЕЖАХ РІЗНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ
РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна /індивідуальна робота	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна /індивідуальна робота
	120	18	16	14	72	120	6	4	4	106
Модуль 2. Надання психотерапевтичних послуг в межах різних психологічних підходів										
Змістовий модуль 2. Надання психотерапевтичних послуг в межах різних психологічних підходів										
Тема 1. <i>Класичні підходи та сучасна практика у психотерапії</i>	10	2			8	14		2		12
Тема 2. <i>Практика психотерапевтичної допомоги в різних підходах</i>	16		4	4	8	12				12
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 2	30	2	4	4	20	30	0	2	0	28

Лекційний курс **Лекційне заняття №1**

Тема: Класичні підходи та сучасна практика у психотерапії

Мета: поглибити знання студентів про особливості надання психотерапевтичної допомоги в межах різних наукових підходів

Професійна спрямованість: усвідомлення особливостей терапевтичної взаємодії в різних терапевтичних традиціях, уміння здійснювати порівняльний аналіз різних форм психотерапії

План:

1. Психоданаліз: класичні підходи та сучасна практика. Терапевтичні можливості та основні техніки.
2. Когнітивно-поведінкова терапія. біхевіористична психотерапія, раціонально-емотивна терапія А. Елліса, когнітивна психотерапія А. Бека. Сучасні тенденції в КПТ
3. Екзистенційно-гуманістичні моделі в психотерапії
4. Рольові підходи в психотерапії.

Основні поняття	<i>психоданаліз, біхевіористична психотерапія, когнітивна психотерапія, раціонально-емотивна психотерапія, екзистенційно-гуманістична психотерапія, перенос (трансфер), контрперенос, вільні асоціації, інтерпретація, опір, інсайт, дескриптивні (оціночні) когніції, ABC-модель, парадоксальна інтенція</i>
------------------------	---

▪ Опрацювати основні поняття теми	2 години
▪ Опрацювати основні питання теми	3 години
▪ Опрацювати літературу	3 години

Література

Основна література:

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.:, 1999 - 487 с.
2. Шостром Э., Браммер Л. Терапевтическая психология. Основы консультирования и психотерапии/ Пер. с англ. В. Абабкова, В. Гаврилова. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 624 с.

Додаткова література

1. Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
2. Братусь Б.С. Опыт обоснования гуманистической психологии // Вопр. психол. — 1990. — №6. — С. 9-16.
3. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
4. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
5. Киппер Д. Клинические ролевые игры и психодрама. — М. —Класс, 1993. — 222 с.
6. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
7. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
8. Лэндретт Г.Л. Игровая терапия: Искусство отношений. — М.: Межд. пед. академия, 1994. — 368 с.
9. Мак-Вильямс Н. Психоданалитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
10. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
11. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
12. Рождественский Д. С. Начало психоданалитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
13. Сатир В. Психотерапия семьи. —СПб.: Речь, 2000. — 281с.
14. Стюарт Й., Джойнс В. Жизненный сценарий. Как мы пишем историю своей жизни // <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm>
15. Франкл В. Психотерапия на практике // www.koob.ru
16. Холмс П. Внутренний мир снаружи: Теория объектных отношений и психодрама/Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. — М.: Независимая фирма «Класс», 1999. — 288 с.

17. Шутценбергер А.А. Синдром предков: Трансгенерационные связи, семейные тайны, синдром годовщины, передача травм и практическое использование геносоциограммы. — М.: Издательство Института психотерапии, 2005. — 256с.
18. Эрлахер-Фаркас Б., Йорда К. (ред.). Монодрама: Исцеляющая встреча. От психодрамы к индивидуальной терапии. — К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. — 292 с.
19. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru

Практичні заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1-2

Тема: Практика психотерапевтичної допомоги в різних підходах

Мета: ознайомитися з основними психотерапевтичними підходами

Професійна спрямованість: розвиток умінь надавати психотерапевтичну допомогу в рамках окремих підходів, вміння обирати техніки для психотерапевтичної допомоги

План:

1. Психодинамічний підхід: класичні підходи та сучасна практика. Напрямки сучасного психодинамічного підходу. Принципи надання психотерапевтичної допомоги в психодинамічному підході. Використання психодинамічних технік у роботі з проблемою клієнта.
2. Екзистенційно-гуманістичні моделі в психотерапії. Використання екзистенційно-гуманістичних технік у роботі з проблемою клієнта.
3. Когнітивно-поведінкова терапія. Використання когнітивно-поведінкових технік у роботі з проблемою клієнта

Основні поняття	<i>Психодинамічна модель психотерапії, когнітивно-поведінкова терапія, екзистенційно-гуманістична психотерапія, аналіз ранніх спогадів, парадоксальна інтенція, АВС-модель</i>
Практична частина (завдання для інтерв'язійної групи)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Проаналізувати особливості надання психотерапевтичної допомоги в рамках одного з підходів. ✓ Охарактеризувати сучасні течії обраного підходу. ✓ Проаналізувати основні терапевтичні техніки (аналіз ранніх спогадів, парадоксальна інтенція, АВС-модель) ✓ Дібрати 2-4 додаткові техніки, що використовуються в рамках обраного підходу ✓ Презентувати результати роботи дослідницьких груп (Power Point)

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття та питання теми	1 година
▪ Взяти участь у роботі інтерв'язійної групи	4 години

Література

Основна література

1. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
2. Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
3. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
4. Братусь Б.С. Опыт обоснования гуманистической психологии // Вопр. психол. — 1990. — №6. — С. 9-16.
5. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
6. Горностай П.П., Васильковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.

7. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
8. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
9. Киппер Д. Клинические ролевые игры и психодрама. — М. —Классл, 1993. — 222 с.
10. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
11. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
12. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
13. Мей Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т.К. Кругловой. — М.: Класс, 1994. - 144 с.
14. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
15. Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
16. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
17. Рождественский Д. С. Начало психоаналитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
18. Франкл В. Психотерапия на практике // www.koob.ru
19. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru

Література з описом технік, що є обов'язковими для опрацювання в інтерв'їзійних групах

1. Кокоева Р.Т. Интерпретация метода ранних воспоминаний А. Адлера // <http://cyberleninka.ru/article/n/interpretatsiya-metoda-rannih-vospominaniy-a-adlera>
2. Исполотова Е.Н., Николаева Т.П. Модифицированная техника анализа ранних воспоминаний личности // <http://www.voppsy.ru/issues/1999/991/991069.htm>
3. Таланов В.Л, Малкина-Пых И.Г. Получение раннего воспоминания. Контент-анализ ранних воспоминаний // Таланов В.Л, Малкина-Пых И.Г. Справочник практического психолога. — СПб.: Сова, М.: ЕКСМО, 2003. — С. 352-357.
4. Франкл В. Парадоксальная интенция и дерефлексия // Франкл В. Теория и терапия неврозов. — СПб.: Речь, 2001. — 82-94.
5. Осипова А.А. Парадоксальная интенция // Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. — М.: ТЦ «Сфера», 2001. — С. 59.
6. Эллис А. Схема А-В-С — основа рационально-эмоциональной терапии // Эллис А. Гуманистическая психотерапия: Рационально-эмоциональный подход. — СПб.: Изд-во Сова; М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. — С. 64-78.
7. Мак Маллин Р. Обучение формуле АВС// Мак Маллин Р. Практикум по когнитивной терапии. — СПб.: Речь, 2001. — С. 22-54.

Лабораторні заняття **ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ 1 -2**

Тема: Практика психотерапевтичної допомоги в різних підходах

Мета: ознайомитися з основними психотерапевтичними підходами

Професійна спрямованість: розвиток умінь надавати психотерапевтичну допомогу в рамках окремих підходів, вміння обирати техніки для психотерапевтичної допомоги

Зміст лабораторного заняття:

1. Обговорення результатів роботи в інтерв'їзійних групах.
2. Суперв'їзійна практика

Основні поняття	<i>Психоаналітична модель психотерапії, когнітивно-поведінкова терапія, екзистенційно-гуманістична психотерапія, аналіз ранніх спогадів, парадоксальна інтенція, АВС-модель</i>
Практична частина (завдання для інтерв'їзійної)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ У трійках «терапевт-клієнт-спостерігач» відпрацювати основні терапевтичні техніки (аналіз ранніх спогадів, парадоксальна інтенція, АВС-модель) для вирішення особистих проблем учасників інтерв'їзійної групи ✓ У трійках «терапевт-клієнт-спостерігач» відпрацювати

групи)	<p><i>додаткові терапевтичні техніки, що використовуються в рамках обраного підходу</i></p> <p>✓ <i>Презентувати результати роботи дослідницьких груп (Power Point)</i></p>
Супервізійна практика	<p><i>План супервізії:</i></p> <p>✓ <i>Вибір учасників-супервізорів</i></p> <p>✓ <i>Етап дистанціювання: загальний опис випадку</i></p> <p>✓ <i>Формулювання запиту</i></p> <p>✓ <i>Етап інвентаризації: питання, уточнення, прояснення</i></p> <p>✓ <i>Етап ситуативного підбадьорення: емоційне відреагування, підтримка групи</i></p> <p>✓ <i>Етап вербалізації: поради, можливі рішення, груповий досвід</i></p> <p>✓ <i>Етап розширення цілей: підсумкова рефлексія</i></p>

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття та питання теми	1 година
▪ Взяти участь у роботі інтервізійної групи	2 години

Література

Основна література

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.: 1999 - 487 с.
2. Шостром Э., Браммер Л. Терапевтическая психология. Основы консультирования и психотерапии/ Пер. с англ. В. Абабкова, В. Гаврилова. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 624 с.

Додаткова література

1. Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
2. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
3. Братусь Б.С. Опыт обоснования гуманистической психологии // Вопр. психол. — 1990. — №6. — С. 9-16.
4. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
5. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
6. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
7. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
8. Киппер Д. Клинические ролевые игры и психодрама. — М. —Классll, 1993. — 222 с.
9. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
10. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
11. Мак-Вильямс Н. Психодинамическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
12. Мей Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т.К. Кругловой. — М.: Класс, 1994. - 144 с.
13. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
14. Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
15. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
16. Рождественский Д. С. Начало психоаналитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
17. Франкл В. Психотерапия на практике // www.koob.ru
18. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru

ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ №1

Умовою допуску до ПМР є участь у роботі інтервізійних груп, виконання індивідуального професійно-орієнтованого завдання

I. Тестові завдання. Максимальна кількість балів – 20.

II. Теоретичне питання. Максимальна кількість балів – 30.

Перелік питань:

1. Місце психотерапії у системі психічного здоров'я .
2. Мета, завдання та принципи психотерапії.
3. Професійна підготовка психотерапевта: компетентність та кваліфікація.
4. Професійна етика та відповідальність психотерапевта
5. Етичні дилеми в психотерапевтичній практиці.
6. Критерії ефективності психологічної допомоги.
7. Психоаналіз: класичні підходи та сучасна практика. Напрямки сучасного психоаналізу. Принципи надання психотерапевтичної допомоги в психодинамічному підході.
8. Когнітивно-поведінкова терапія. біхевіористична психотерапія, раціонально-емотивна терапія А. Елліса, когнітивна психотерапія А. Бека. Сучасні тенденції в КПТ
9. Рольові підходи в психотерапії.
10. Терапевтичний альянс та трансфер (перенос).
11. Типи мотивації клієнтів та її вплив на психотерапевтичну роботу
12. Основні моделі взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт».
13. Вимоги до особистості психотерапевта.
14. Психоаналіз. Терапевтичні можливості та основні техніки. Використання психоаналітичних технік у роботі з проблемою клієнта.
15. Екзистенційно-гуманістичні моделі в психотерапії. Використання екзистенційно-гуманістичних технік у роботі з проблемою клієнта.
16. Когнітивно-поведінкова терапія. Використання когнітивно-поведінкових технік у роботі з проблемою клієнта

III. Професійно-орієнтоване завдання Максимальна кількість балів – 50 (25 з них за письмовий звіт, 25 – за роботу в супервізійних групах).

МОДУЛЬ 3. ПСИХОТЕРАПІЯ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ . НЕВРОТИЧНІ РОЗЛАДИ: МОДЕЛІ ПСИХОТЕРАПІЇ

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна /індивідуальна робота	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна /індивідуальна робота
	120	18	16	14	72	120	6	4	4	106
Модуль 3. Психотерапія розладів особистості . Невротичні розлади: моделі психотерапії										
Змістовий модуль 3. Невротичні розлади: моделі психотерапії										
Тема 1. <i>Тривога, страх, депресія: моделі психотерапевтичної допомоги</i>	8	4			4	9	2		2	6
Тема 2. <i>Панічний розлад та ОКР</i>	6	2			4	9				8
Тема 3. <i>Критерії діагностики та психотерапія невротичних розладів</i>	12		4	4	4	8				8
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 3	30	6	4	4	16	30	2	0	2	26

Лекційний курс **Лекційне заняття №1-2**

Тема1: Тривога, страх, депресія: моделі психотерапевтичної допомоги

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості надання психотерапевтичної допомоги при тривзі, страхах, депресії

Професійна спрямованість: розуміння критеріїв діагностики тривоги, страху та депресії у процесі психотерапії, уміння обирати модель психотерапевтичної допомоги при основних психічних розладах.

План:

1. Тривожний розлад в практиці психотерапевтичної допомоги: критерії діагностики та моделі допомоги.
2. Робота психотерапевта зі страхами.
3. Психотерапія депресивних розладах: діагностика та психотерапія.

Основні поняття	Невротичні розлади, тривога, страх, фобія, депресія, DSM-V, МКБ-10	
Завдання для самостійної роботи		
▪ Опрацювати основні поняття і питання теми		2 години
▪ Опрацювати літературу		2 години

Література

Основна література:

1. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напреєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.
3. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. – Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. – 165 с.
4. Дейвід Вестбрук. Подолати депресію / пер. з англ. Діани Бусько; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 94 с.
5. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
6. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
7. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
8. Мак-Вильямс Н. Психодинамическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. – М.: Класс, 1998. - 480 с.
9. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Лекційне заняття №3 **Тема 2: Панічний розлад та ОКР**

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості надання психотерапевтичної допомоги при панічному розладі та ОКР

Професійна спрямованість: розуміння критеріїв діагностики панічних розладів та obsesивно-компульсивного розладу у процесі психотерапії, уміння обирати модель психотерапевтичної допомоги при основних психічних розладах.

План:

1. Obsesивно-компульсивний розлад: критерії діагностики та моделі допомоги.

2. Робота психотерапевта з панічними атаками.

Основні поняття	<i>Невротичні розлади, obsесивно-компульсивний розлад, панічний розлад, панічні атаки, DSM-V, МКБ-10</i>
Завдання для самостійної роботи	
▪ Опрацювати основні поняття і питання теми	2 години
▪ Опрацювати літературу	2 години

Література

Основна література:

1. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.
3. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. – Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. – 165 с.
4. Дейвід Вестбрук, Хадіжа Рауф. Подолати панічний розлад / пер. з англ. Ігор Грицюк; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 78 с.
5. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
6. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
7. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
8. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. – М.: Класс, 1998. - 480 с.
9. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Практичні заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1-2

Тема: Критерії діагностики та психотерапія невротичних розладів

Мета: формувати у студентів навичок надання психотерапевтичної допомоги при невротичних розладах

Професійна спрямованість: розвиток умінь здійснювати діагностику, вибудовувати процес та обирати техніки допомоги при невротичних розладах

План:

1. Тривога, страх, депресія: моделі психотерапевтичної допомоги
2. Панічний розлад та ОКР: критерії діагностики та психотерапія

Основні поняття	<i>Невротичні розлади, тривога, страх, фобія, депресія, obsесивно-компульсивний розлад, панічний розлад, панічні атаки, DSM-V, МКБ-10</i>
Практична частина (завдання для інтерв'язійної)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Обрати розлад для детального пропрацювання в групі. ✓ Визначити критерії діагностики обраного розладу. ✓ Обговорити основні моделі допомоги при обраному розладі. ✓ Обрати модель допомоги для подальшої роботи. Скласти орієнтовний план терапевтичної роботи.

групи)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Дібрати 3-5 технік, що використовуються на різних етапах терапії. ✓ Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)
--------	---

Завдання для самостійної роботи

- Взяти участь у роботі інтервізійної групи | 2 години

Література

Основна література:

1. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напреєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGIEqQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.
3. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. – Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. – 165 с.
4. Дейвід Вестбрук. Подолати депресію / пер. з англ. Діани Бусько; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 94 с.
5. Дейвід Вестбрук, Хадіжа Рауф. Подолати панічний розлад / пер. з англ. Ігор Грицюк; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 78 с.
6. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
7. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
8. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
9. Мак-Вильямс Н. [Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе](#). – М.: Класс, 1998. - 480 с.
10. Ялом И. Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Лабораторні заняття ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ 1-2

Тема: Критерії діагностики та психотерапія невротичних розладів

Мета: формувати у студентів навичок надання психотерапевтичної допомоги при невротичних розладах

Професійна спрямованість: розвиток умінь здійснювати діагностику, вибудовувати процес та обирати техніки допомоги при невротичних розладах

Зміст лабораторного заняття:

3. Обговорення результатів роботи в інтервізійних групах.
4. Супервізійна практика

Основні поняття	Невротичні розлади, тривога, страх, фобія, депресія, obsесивно-компульсивний розлад, панічний розлад, панічні атаки, DSM-V, МКБ-10
Практична	✓ Сформулювати три типові клієнтські запити, які вказуватимуть

частина (завдання для інтервізійної групи)	<p>на наявність у клієнта обраного розладу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Дібрати 3-5 технік, що використовуються на різних етапах терапії. ✓ Відпрацювати обрані техніки в групі. ✓ Обрати випадок для супервізії. Сформулювати запит для супервізійної роботи. ✓ Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)
Супервізійна практика	<p>План супервізії:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Вибір учасників-супервізорів ✓ Етап дистанціювання: загальний опис випадку ✓ Формулювання запиту ✓ Етап інвентаризації: питання, уточнення, прояснення ✓ Етап ситуативного підбадьорення: емоційне відреагування, підтримка групи ✓ Етап вербалізації: поради, можливі рішення, груповий досвід ✓ Етап розширення цілей: підсумкова рефлексія

Завдання для самостійної роботи

- Взяти участь у роботі інтервізійної групи | 2 години

Література

Основна література:

1. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрееенка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGIEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.
3. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. – Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. – 165 с.
4. Дейвід Вестбрук. Подолати депресію / пер. з англ. Діани Бусько; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 94 с.
5. Дейвід Вестбрук, Хадіжа Рауф. Подолати панічний розлад / пер. з англ. Ігор Грицюк; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 78 с.
6. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
7. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
8. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
9. Мак-Вильямс Н. Психодинамическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. – М.: Класс, 1998. - 480 с.
10. Ялом И. Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

МОДУЛЬ 4. ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ПОВЕДІНКОВИХ ТА ЕМОЦІЙНИХ ПРОБЛЕМАХ

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна / індивідуальна робота
	120	18	16	14	72	120	6	4	4	106
Модуль 4. Психотерапевтична допомога при поведінкових та емоційних проблемах										
Змістовий модуль 4. Психотерапевтична допомога при поведінкових та емоційних проблемах										
Тема 1. <i>Соматичні розлади та розлади харчової поведінки</i>	6	2			4	11	2		2	8
Тема 2. <i>Допомога в стресових станах: ПТСР, переживання горя, насильство</i>	8	4			4	9				8
Тема 3. <i>Критерії діагностики та психотерапія поведінкових та емоційних проблем</i>	12		4	4	4	8				8
Виконання ІНДЗ (ПОЗ)*	4				4	4				4
Разом за модулем 4	30	6	4	4	16	30	0	0	2	28

Лекційний курс **Лекційне заняття №1**

Тема: Соматичні розлади та розлади харчової поведінки

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості надання психотерапевтичної допомоги при соматичних розладах та розладах харчової поведінки

Професійна спрямованість: розуміння критеріїв діагностики соматичних розладів та розладів харчової поведінки у процесі психотерапії, уміння обирати модель психотерапевтичної допомоги при основних психічних розладах.

План:

1. Соматичні розлади: критерії діагностики та моделі допомоги.
2. Робота психотерапевта з розладами харчової поведінки.
3. Сексуальні розлади у практиці психотерапевтичної допомоги.

Основні поняття	<i>Психічні розлади, психосоматика, соматичні розлади, розлади харчової поведінки, нервова анорексія, нервова булімія, переїдання, безсоння, нічні страхи, сексуальні розлади, DSM-V, МКБ-10</i>
------------------------	--

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття і питання теми	2 години
▪ Опрацювати літературу	2 години

Література

Основна література:

1. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напреєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Васильюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). - М.: МГУ, 1984. - 200 с.
3. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. – Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. – 165 с.
4. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. – К.: Наук. думка, 1995. – 128 с.
5. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
6. Ильчик, О. Жестокость стройности. Гештальт-подход в работе с нарушениями пищевого поведения // Журнал практического психолога. — 2009. — № 3. — С. 86-115.
7. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
8. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
9. Мак-Вильямс Н. Психодинамическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. – М.: Класс, 1998. - 480 с.
10. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия: Пер. с нем./Носсрат Пезешкиан. - 2-е издание. - М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. - 464 с.
11. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Б. Уайнхолд, Дж. Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. - Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. - 328 с.
12. Эрлахер-Фаркас Б., Йорда К. (ред.). Монодрама: Исцеляющая встреча. От психодрамы к индивидуальной терапии. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. – 292 с.
13. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Лекційне заняття №2-3

Тема: *Допомога в стресових станах: ПТСР, переживання горя, насильство*

Мета: формувати у студентів уявлення про особливості надання психотерапевтичної допомоги при проблемах, пов'язаних зі стресом

Професійна спрямованість: розуміння критеріїв діагностики ПТСР, стадій переживання горя, осіб, що пережили насильство, у процесі психотерапії, уміння обирати модель психотерапевтичної допомоги при проблемах, пов'язаних зі стресом.

План:

1. ПТСР: критерії діагностики та моделі допомоги.
2. Робота психотерапевта з переживанням горя.
3. Психотерапевтична допомога жертвам насильства.

Основні поняття	<i>Стрес, травма, посттравматичний стресовий розлад, переживання горя, насильство, жертва насильства</i>
------------------------	--

Завдання для самостійної роботи

▪ Опрацювати основні поняття і питання теми	2 години
▪ Опрацювати літературу	2 години

Література

Основна література:

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.: 1999 - 487 с.
2. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. — СПб.: Питер, 2002. — 432 с.
3. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напреев, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGIEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Александрова Ю.В., Психологическая помощь в преодолении семейных проблем. — М.: 2000. — 86с.
3. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
4. Берг-Кросс Л. Терапия супружеских пар / Перев. с англ. Н. Рассказовой, А. Багрянцевой. - М.: Изд-во Института психотерапии, 2004. - 528 с.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
6. Василюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). - М.: МГУ, 1984. - 200 с.
7. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. — Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. — 165 с.
8. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
9. Горностай П.П., Васильковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
10. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
11. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
12. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
13. Минухин С., Фишман Ч. Техники семейной терапии / Пер. с англ. А.Д. Иорданского. — М.: Независимая фирма "Класс", 1998. — 304 с.
14. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия: Пер. с нем./Носсрат Пезешкиан. - 2-е издание. - М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. - 464 с.
15. Пезешкиан Н. Психотерапия повседневной жизни: тренинг разрешения конфликтов. — СП. Речь, 2001. — 288,с
16. Стюарт Й., Джойнс В. Жизненный сценарий. Как мы пишем историю своей жизни // <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm>

17. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Б. Уайнхолд, Дж. Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. - Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. - 328 с.
18. Холмс П. Внутренний мир снаружи: Теория объектных отношений и психодрама / Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. — М.: Независимая фирма «Класс», 1999. — 288 с.
19. Шутценбергер А.А. Синдром предков: Трансгенерационные связи, семейные тайны, синдром годовщины, передача травм и практическое использование геносоциогаммы. . — М.: Издательство Института психотерапии, 2005. — 256 с.
20. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru
21. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Практичні заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1-2

Тема: Критерії діагностики та психотерапія поведінкових та емоційних проблем

Мета: формувати у студентів навичок надання психотерапевтичної допомоги при поведінкових та емоційних проблемах

Професійна спрямованість: розвиток умінь здійснювати діагностику, вибудовувати процес та обирати техніки допомоги при поведінкових та емоційних проблемах

План:

1. Соматичні розлади та розлади харчової поведінки
2. Допомога в стресових станах: ПТСР, переживання горя, насильство

Основні поняття	<i>Психічні розлади, психосоматика, соматичні розлади, розлади харчової поведінки, нервова анорексія, нервова булімія, переїдання, безсоння, нічні страхи, сексуальні розлади, DSM-V, МКБ-10, стрес, травма, посттравматичний стресовий розлад, переживання горя, насильство, жертва насильства</i>
Практична частина (завдання для інтервізійної групи)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Обрати проблему для детального пропрацювання в групі. ✓ Визначити критерії діагностики обраної проблеми. ✓ Обговорити основні моделі допомоги при обраній проблемі. ✓ Обрати модель допомоги для подальшої роботи. Скласти орієнтовний план терапевтичної роботи. ✓ Дібрати 3-5 технік, що використовуються на різних етапах терапії. ✓ Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)

Завдання для самостійної роботи

- Взяти участь у роботі інтервізійної групи | 2 години

Література

Основна література:

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.:, 1999 - 487 с.
2. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. — СПб.: Питер, 2002. — 432 с.
3. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGIEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Александрова Ю.В., Психологическая помощь в преодолении семейных проблем. — М.: 2000. — 86с.
3. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
4. Берг-Кросс Л. Терапия супружеских пар / Перев. с англ. Н. Рассказовой, А. Багрянцевой. - М.: Изд-во Института психотерапии, 2004. - 528 с.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
6. Василюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). - М.: МГУ, 1984. - 200 с.
7. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. — Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. — 165 с.
8. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
9. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
10. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
11. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
12. Ильчик, О. Жестокость стройности. Гештальт-подход в работе с нарушениями пищевого поведения // Журнал практического психолога. — 2009. — № 3. — С. 86-115.
13. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
14. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
15. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
16. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
17. Минухин С., Фишман Ч. Техники семейной терапии / Пер. с англ. А.Д. Иорданского. — М.: Независимая фирма "Класс", 1998. — 304 с.
18. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия: Пер. с нем./Носсрат Пезешкиан. - 2-е издание. - М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. - 464 с.
19. Пезешкиан Н. Психотерапия повседневной жизни: тренинг разрешения конфликтов. — СПб. Речь, 2001. — 288,с
20. Стюарт Й., Джойнс В. Жизненный сценарий. Как мы пишем историю своей жизни // <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm>
21. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Б. Уайнхолд, Дж. Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. - Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. - 328 с.
22. Холмс П. Внутренний мир снаружи: Теория объектных отношений и психодрама/Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 288 с.
23. Шутценбергер А.А. Синдром предков: Трансгенерационные связи, семейные тайны, синдром годовщины, передача травм и практическое использование геносоциограммы. . — М.: Издательство Института психотерапии, 2005. — 256с.
24. Эрлахер-Фаркас Б., Йорда К. (ред.). Монодрама: Исцеляющая встреча. От психодрамы к индивидуальной терапии. — К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. — 292 с.
25. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru
26. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

Лабораторні заняття

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ 1 -2

Тема: Критерії діагностики та психотерапія поведінкових та емоційних проблем

Мета: формувати у студентів навичок надання психотерапевтичної допомоги при поведінкових та емоційних проблемах

Професійна спрямованість: розвиток уміння здійснювати діагностику, вибудовувати процес та обирати техніки допомоги при поведінкових та емоційних проблемах

Зміст лабораторного заняття:

1. Обговорення результатів роботи в інтервізійних групах.
2. Супервізійна практика

Основні поняття	Психічні розлади, психосоматика, соматичні розлади, розлади харчової поведінки, нервова анорексія, нервова булімія, переїдання, безсоння, нічні страхи, сексуальні розлади, DSM-V, МКБ-10, стрес, травма, посттравматичний стресовий розлад, переживання горя, насильство, жертва насильства
Практична частина (завдання для інтервізійної групи)	<ul style="list-style-type: none">✓ Сформулювати три типові клієнтські запити, які вказуватимуть на наявність у клієнта обраного розладу.✓ Дібрати 3-5 технік, що використовуються на різних етапах терапії.✓ Відпрацювати обрані техніки в групі.✓ Обрати випадок для супервізії. Сформулювати запит для супервізійної роботи.✓ Презентувати результати роботи дослідницької групи (Power Point)
Супервізійна практика	<p>План супервізії:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Вибір учасників-супервізорів✓ Етап дистанціювання: загальний опис випадку✓ Формулювання запиту✓ Етап інвентаризації: питання, уточнення, прояснення✓ Етап ситуативного підбадьорення: емоційне відреагування, підтримка групи✓ Етап вербалізації: поради, можливі рішення, груповий досвід✓ Етап розширення цілей: підсумкова рефлексія

Завдання для самостійної роботи

- Взяти участь у роботі інтервізійної групи | 2 години

Література

Основна література:

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймек-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.:, 1999 - 487 с.
2. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. — СПб.: Питер, 2002. — 432 с.
3. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напреєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.

Додаткова література

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGIEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
2. Александрова Ю.В., Психологическая помощь в преодолении семейных проблем. — М.: 2000. — 86с.
3. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
4. Берг-Кросс Л. Терапия супружеских пар / Перев. с англ. Н. Рассказовой, А. Багрянцевой. - М.: Изд-во Института психотерапии, 2004. - 528 с.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
6. Василюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). - М.: МГУ, 1984. - 200 с.
7. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. — Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. — 165 с.
8. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
9. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
10. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
11. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва, 2007 // <http://www.litmir.net>
12. Ильчик, О. Жестокость стройности. Гештальт-подход в работе с нарушениями пищевого поведения // Журнал практического психолога . — 2009 . — № 3 . — С. 86-115.
13. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
14. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред. Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
15. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
16. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
17. Минухин С., Фишман Ч. Техники семейной терапии / Пер. с англ. А.Д. Иорданского. — М.: Независимая фирма "Класс", 1998. — 304 с.
18. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия: Пер. с нем./Носсрат Пезешкиан. - 2-е издание. - М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. - 464 с.
19. Пезешкиан Н. Психотерапия повседневной жизни: тренинг разрешения конфликтов. — СПб. Речь, 2001. — 288,с
20. Стюарт Й., Джойнс В. Жизненный сценарий. Как мы пишем историю своей жизни // <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm>
21. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Б. Уайнхолд, Дж. Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. - Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. - 328 с.
22. Холмс П. Внутренний мир снаружи: Теория объектных отношений и психодрама/Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 288 с.
23. Шутценбергер А.А. Синдром предков: Трансгенерационные связи, семейные тайны, синдром годовщины, передача травм и практическое использование геносоциогаммы. . — М.: Издательство Института психотерапии, 2005. — 256с.
24. Эрлахер-Фаркас Б., Йорда К. (ред.). Монодрама: Исцеляющая встреча. От психодрамы к индивидуальной терапии. — К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. — 292 с.
25. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru
26. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ №2

Умовою допуску до ПМР є участь у роботі інтервізійних груп, виконання індивідуального професійно-орієнтованого завдання

I. Тестові завдання. Максимальна кількість балів – 20.

II. Теоретичне питання. Максимальна кількість балів – 30.

Перелік питань:

1. Тривожний розлад в практиці психотерапевтичної допомоги: критерії діагностики та моделі допомоги.
2. Робота психотерапевта зі страхами.
3. Психотерапія депресивних розладах: діагностика та психотерапія.
4. Обсесивно-компульсивний розлад: критерії діагностики та моделі допомоги.
5. Робота психотерапевта з панічними атаками.
6. Соматичні розлади: критерії діагностики та моделі допомоги.
7. Робота психотерапевта з розладами харчової поведінки.
8. Сексуальні розлади у практиці психотерапевтичної допомоги.
9. ПТСР: критерії діагностики та моделі допомоги.
10. Робота психотерапевта з переживанням горя.
11. Психотерапевтична допомога жертвам насильства.

III. Професійно-орієнтоване завдання Максимальна кількість балів – 50 (25 з них за письмовий звіт, 25 – за роботу в супервізійних групах).

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Місце психотерапії у системі психічного здоров'я .
2. Мета, завдання та принципи психотерапії.
3. Професійна підготовка психотерапевта: компетентність та кваліфікація.
4. Професійна етика та відповідальність психотерапевта
5. Етичні дилеми в психотерапевтичній практиці.
6. Критерії ефективності психологічної допомоги.
7. Психодинамічний підхід. Принципи надання психотерапевтичної допомоги в психодинамічному підході.
8. Когнітивно-поведінкова терапія. біхевіористична психотерапія, раціонально-емоційна терапія А. Елліса, когнітивна психотерапія А. Бека. Сучасні тенденції в КПТ
9. Рольові підходи в психотерапії.
10. Терапевтичний альянс та трансфер (перенос).
11. Типи мотивації клієнтів та її вплив на психотерапевтичну роботу
12. Основні моделі взаємодії в системі «психотерапевт-клієнт».
13. Вимоги до особистості психотерапевта.
14. Психодинамічний підхід. Терапевтичні можливості та основні техніки. Використання психодинамічних технік у роботі з проблемою клієнта.
15. Екзистенційно-гуманістичні моделі в психотерапії. Використання екзистенційно-гуманістичних технік у роботі з проблемою клієнта.
16. Когнітивно-поведінкова терапія. Використання когнітивно-поведінкових технік у роботі з проблемою клієнта
17. Тривожний розлад в практиці психотерапевтичної допомоги: критерії діагностики та моделі допомоги.
18. Робота психотерапевта зі страхами.
19. Психотерапія депресивних розладів: діагностика та психотерапія.
20. Обсесивно-компульсивний розлад: критерії діагностики та моделі допомоги.
21. Робота психотерапевта з панічними атаками.
22. Соматичні розлади: критерії діагностики та моделі допомоги.
23. Робота психотерапевта з розладами харчової поведінки.
24. Сексуальні розлади у практиці психотерапевтичної допомоги.
25. ПТСР: критерії діагностики та моделі допомоги.
26. Робота психотерапевта з переживанням горя.
27. Психотерапевтична допомога жертвам насильства.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. — М.: 1999 - 487 с.
2. Кендалл Ф. Психотерапия детей и подростков. — СПб.: Питер, 2002. — 432 с.
3. Критерії діагностики і психотерапії розладів психіки та поведінки [Електронний ресурс] / Під ред. Б. В. Михайлова, С. І. Табачнікова, О. К. Напрєєнка, В. В. Домбровської // Новини української психіатрії. — Харків, 2003. — Режим доступу: <http://www.psychiatry.ua/books/criteria>.
4. Шостром Э., Браммер Л. Терапевтическая психология. Основы консультирования и психотерапии/ Пер. с англ. В. Абабкова, В. Гаврилова. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 624 с.
5. Ялом И. Дар психотерапии / Пер. с англ. Ф. Прокофьева. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с.

Додаткова література

6. Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-5. — 5th ed. p. // <https://drive.google.com/file/d/0B-PggjsiGEgQnRmZXJiX0pidmM/view>
7. Абдурахманов Р.А. Введение в общую психологию и психотерапию. — М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО—МОДЭК, 2002. — 304 с.
8. Абрамова Г.С. Практическая психология Учебник для студентов вузов — Изд 6-е., перераб. и доп. — М.: Академический Проект, 2001. — 480 с.
9. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. — К.: Сфера, 1998. — 342 с.
10. Александров А.А. Современная психотерапия. Курс лекций - СПб.: "Академический проект", 1997 - 335 с.
11. Александрова Ю.В., Психологическая помощь в преодолении семейных проблем. — М.: 2000. — 86с.
12. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — Изд. 2-е. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 208 с.
13. Анцыферова Л.И. О динамическом подходе к психологическому изучению личности // психол. журн. — 1981. — Т.2. — № 1. — С. 8-18.
14. Берг-Кросс Л. Терапия супружеских пар / Перев. с англ. Н. Рассказовой, А. Багрянцевой. - М.: Изд-во Института психотерапии, 2004. - 528 с.
15. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: (Учебное пособие). — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
16. Братусь Б.С. Опыт обоснования гуманистической психологии // Вопр. психол. — 1990. — №6. — С. 9-16.
17. Васильев Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). - М.: МГУ, 1984. - 200 с.
18. Возрастные аспекты групповой психотерапии при нервно-психических заболеваниях. Сборник научных трудов. — Л.: Изд-во НИИ психоневрологии им. Бехтерева, 1988. — 165 с.
19. Гледдинг С. Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002. — 736 с.
20. Горбунова В.В. Етичні дилеми у практиці психологічної допомоги // Практична психологія та соціальна робота. — № 8. — 2008. — С. 3-5.
21. Горностай П. П. Компетентність психолога: досвід чи творча обдарованість? // Практична психологія і школа: Матеріали Міжнародної конференції. - К., 1993. - С. 43-49.
22. Горностай П. П. Сильная женщина, слабый мужчина? (Семейные игры и сценарии) // Наукові студії з соціальної та політичної психології. Вип. 9(12). - К., 2005. - С. 3-14.
23. Горностай П. Работа с самооценкой в практике консультирования и психотерапии // Психологічні перспективи. Спецвипуск: Становлення особистості як суб'єкта життєвого шляху. - Том 1. - 2011, . - С. 199-208.
24. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. — К.: Наук. думка, 1995. — 128 с.
25. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология. СПб.: Издательство «Речь», 2001. — 352 с.
26. Двіжона О. Консультування підлітків із дистантних сімей з позицій позитум-психотерапії // agr.chnu.edu.ua
27. Дейвід Вестбрук, Хадіжа Рауф. Подолати панічний розлад / пер. з англ. Ігор Грицюк; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 78 с.
28. Дейвід Вестбрук. Подолати депресію / пер. з англ. Діани Бусько; наук. ред. Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт"). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 94 с.
29. Дроздов А. А., Дроздова М. В. Полный справочник психотерапевта: Эксмо; Москва; 2007 // <http://www.litmir.net>
30. Есюк Р.П. Системные принципы в психотерапии. — Х.: Новое слово, 2010. — 302 с.
31. Ильчик, О. Жестокость стройности. Гештальт-подход в работе с нарушениями пищевого поведения // Журнал практического психолога. — 2009. — № 3. — С. 86-115.
32. Карвасарский Б.Д. Групповая психотерапия. — М.: Медицина, 1990. — 384 с.
33. Кариш В.И., Босовская Н.А., Кравченко Ю.Е., Кириченко С.А. Основы психологического консультирования в позитум-подходе. — Черкассы, 2009. — 43с.
34. Квинн В. Прикладная психология. — СПб.: Изд-во «Питер», 2000. — 560 с.

35. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства. Стратегии психотерапии - М.: Класс, 2001. — 464 с.
36. Киппер Д. Клинические ролевые игры и психодрама. — М. —Классл, 1993. — 222 с.
37. Клиническое руководство по психическим расстройствам / Под ред.Д. Барлоу. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2008. — 912 с: ил.
38. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. — СПб.: Питер, 2001. — 464 с.
39. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования - М.: Академический проект, 1999. — 240 с.
40. Кроль Л.М. Михайлова Е.Л. Тренинг тренеров: как закалялась сталь. - М.: Независимая фирма "Класс", 2002. - 192 с.
41. Лэндретт Г.Л. Игровая терапия: Искусство отношений. — М.: Межд. пед. академия, 1994. — 368 с.
42. Маданес К. - Стратегическая семейная терапия. - М., 1999. - 272 с.
43. Мак-Вильямс Н. Психопсихиатрическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе. — М.: Класс, 1998. - 480 с.
44. Мей Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т.К. Кругловой. — М.: Класс, 1994. - 144 с.
45. Минухин С., Фишман Ч. Техники семейной терапии / Пер. с англ. А.Д. Иорданского. — М.: Независимая фирма "Класс", 1998. — 304 с.
46. Муллан Б. Психотерапевты о психотерапии/Пер. с англ. И.В. Королева. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 480 с.
47. Основи практичної психології /В. Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелева та ін.: підручник. — К.: Либідь, 2003. — 536 с.
48. Основы индивидуальной и групповой психотерапии. / Под ред. Л.С. Лебедевой. — М., 2000. — 80с.
49. Пезешкиан Н. 33-и одна форма партнерства: Пер. с нем. — М.: Медицина, 1998. — 288 с.: ил.
50. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия: Пер. с нем./НоссратПезешкиан. - 2-е издание. - М.: Институтпозитивнойпсихотерапии, 2006. - 464 с.
51. Пезешкиан Н. Психотерапия повседневной жизни: тренинг разрешения конфликтов. — Сп. Речь, 2001. — 288,с
52. Пезешкян Н. Торговец и попугай. Восточные истории и психотерапия: Пер. с нем./Общ. ред. А.В. Брушлинского и А.З. Шапиро, предисл. А.В. Брушлинского, коммент. А.З. Шапиро. — М.: Прогресс, 1992. — 240 с.
53. Психотерапия / Г. Палмад. — 11-е изд. — СПб.: Питер, 2003. — 160 с.
54. Психотерапия: теория и практика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Т.Соколова. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. - 368 с.
55. Рождественский Д. С. Начало психоаналитического процесса —СПб: Б&К, 2006. — 112 с.
56. Сатир В. Психотерапия семьи. —СПб.: Речь, 2000. — 281с.
57. Спиркина Е.А. Подготовка психотерапевтов и психологов консультантов (проблемы адаптации западного опыта) // Психол. журнал. — 1994. — Т.15. — №6. — С. 121-127.
58. Старшенбаум Г. В. Тренинг навыков практического психолога: Интерактивный учебник: Игры, тесты, упражнения. - М.: Психотерапия, 2008. - 416 с.
59. Стюарт Й., Джойнс В. Жизненный сценарий. Как мы пишем историю своей жизни // <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm>
60. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Б. Уайнхолд, Дж. Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. - Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. - 328 с.
61. Уоллес В., Холл Д. Психологическая консультация. — СПб.: Питер, 2003. — 544 с.
62. Уорден М. Основы семейной психотерапии. 4-е международное издание, — СПб.: ПРАЙм-ЕВРОЗНАК, 2005.- 256 с.
63. Франкл В. Психотерапия на практике // www.koob.ru
64. Холмс П. Внутренний мир снаружи: Теория объектных отношений и психодрама/Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. — М.: Независимая фирма "Класс", 1999. — 288 с.
65. Шерман Р., Фредман Н. Структурированные техники семейной терапии. Руководство. - М., 2001, 336 с.
66. Шнейдер Л.Б. Психология семейных отношений: Курс лекций. — М.: ЭКСМО – Пресс, 2000. — 512 с.
67. Шутценбергер А.А. Синдром предков: Трансгенерационные связи, семейные тайны, синдром годовщины, передача травм и практическое использование геносоциогаммы. . — М.: Издательство Института психотерапии, 2005. — 256с.
68. Эрлахер-Фаркас Б., Йорда К. (ред.). Монодрама: Исцеляющая встреча. От психодрамы к индивидуальной терапии. — К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. — 292 с.
69. Этический кодекс Всемирной ассоциации ПП, Европейской федерации центров ПП, и Международной академии позитивной и кросс-культуральной психотерапии
70. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия // www.koob.ru
71. Ялом И., Лесц М. Групповая психотерапия. Теория и практика. 5-е изд./ Пер. с англ..-СПб.: Питер, 2009.-688с. (С. 29-47, 102-137)
72. Ялом И.Д. Лечение от любви и другие психотерапевтические новеллы. — М.: Независимая фирма «Класс», 1997. — 288 с. — (Библиотека психологии и психотерапии).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПМР ТА ЗАЛІКОВОЇ РОБОТИ

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь студентів
Теоретичне	0-9 балів	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	10-16 балів	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	17-23 бали	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	24-30 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
Максимальна кількість балів	30 балів	
Професійно-орієнтоване	50-46 балів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз ситуації базується на отриманих теоретичних знаннях 2. Проблему сформульовано у наукових термінах 3. Правильно визначено основні поняття та категорії, що описують ситуацію 4. Відповідь містить детальне наукове пояснення описаних фактів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату 5. Для ілюстрації підібрано власні приклади 6. Відповідь містить власні висновки автора. 7. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
	45-38 бали	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз ситуації базується на отриманих теоретичних знаннях. 2. Проблему сформульовано у наукових термінах. 3. Правильно визначено основні поняття та категорії, що описують ситуацію. 4. Відповідь містить детальне наукове пояснення описаних фактів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища. 5. Відповідь ілюструється відповідними прикладами з підручників та посібників. 6. Відповідь містить власні висновки автора. 7. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
	30-37 балів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз ситуації базується на отриманих теоретичних знаннях 2. Проблему сформульовано у наукових термінах 3. Частково визначено основні поняття та категорії, що описують ситуацію 4. Відповідь містить спробу наукового пояснення описаних фактів. Інтерпретація містить часткову характеристику досліджуваного явища. 5. Для ілюстрації підібрано приклад, описаний в підручнику або на лекції 6. Відповідь містить власні висновки автора. 7. У роботі є незначні стилістичні та граматичні помилки.
	0-29 балів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Є помилки у визначенні основних понять та наукового змісту ситуації. Пояснення базується на побутових уявленнях та не завершується власним висновком.
Максимальна кількість балів	50 балів	
Всього	100 балів	